

Posudek oponenta závěrečné práce

Autor závěrečné práce: Galina Vorontsova

Název práce: Integrace dětí ruské národnosti skrze výtvarnou výchovu

Vedoucí závěrečné práce: Mgr. Vendula Fremlová, Ph.D.

Oponent závěrečné práce: MgA. Lenka Tsikoliya

Obor: Pedagogika – Výtvarná výchova se zaměřením na vzdělávání

Akademický rok: 2023

Obsah a cíl práce

Práce se věnuje integraci dětí ruské národnosti skrze výtvarnou výchovu, přesněji pomocí prozkoumávání děl vybraných ruských a českých umělců a pomocí umělecké tvorby dětí, inspirované těmito umělci.

Struktura práce (členění kapitol, logická provázanost)

V teoretické části se autorka podrobně věnuje problematice výuky dětí s jiným než českým mateřským jazykem. Na úvod autorka ve velmi obecné rovině definuje svou oblast zájmu otázkami kultury, multikulturalizmu, inkluzivního vzdělávání a inkluzi žáků s odlišným mateřským jazykem (OMJ). Dále se autorka věnuje problematice integrace v kontextu žáků s OMJ z hlediska pedagogické praxe. Na závěr autorka konkretizuje problematiku v souvislostech s žáky z ruských nebo ruskojazyčných rodin a v obecné rovině zmiňuje i historii ruské menšiny v ČR nebo Československu.

V didaktické části se autorka věnuje výtvarné výchově dětí s OMJ. Následně se autorka zabývá dvěma vybranými umělci Viktorom Pivovarovem a Evou Koťátkovou, uvádí jejich životopis a popisuje jejich vybraná díla. Ve vyučovacích jednotkách autorka představuje umělce dětem a připravuje výtvarné úkoly inspirované tématy a životem těchto umělců.

Struktura práce je logická. Považuji úvodní části teoretické práce za příliš obecné, práci by prospělo podrobnější zpracování vybrané problematiky a lepší argumentace vybraného tématu.

Věcné zpracování (teoretické a metodologické zakotvení, náročnost tématu, inovativnost, přínos práce, formulace závěrů)

V teoretické části autorka správně rozebírá problematiku dětí s OMJ z kulturního, sociálního a pedagogického hlediska. Nicméně rozhodnutí autorky zaměřit se na děti ruské národnosti vzbuzuje řadu

otázek. Definovat národnost v současnosti a zakládat na tom pedagogický přístup je velmi neobvyklé rozhodnutí s řadou problémů. Autorka sama uvádí, že se nechce omezovat na občanství (řada dětí, které autorka považuje za děti ruské národnosti mohou být občané ČR či jiného státu) a jazyk (ruský jazyk může být mateřským pro děti z mnoha zemí bývalého SSSR, nicméně tyto děti dle autorky nejsou adresáty navržené výuky). Sama autorka uvádí, že ruskou národnost dle ní neurčuje občanství nebo jazyk, ale ruská kultura, což je stejně problematické a nejasné tvrzení, navíc těžko použitelné v případě mladších dětí. V návaznosti na to se nabízí otázka, že pokud kultura, a nikoliv jazyk, je dle autorky primární, není jasné, proč se autorka věnuje dětem s odlišným mateřským jazykem, a nikoliv s odlišnou mateřskou kulturou, ať už to znamená cokoliv.

Autorská část (kontext českého i světového umění, reflexe vlastní tvorby, dokumentace uměleckých děl)

V didaktické části autorka krátce popisuje projekt Futuropolis a v tomto kontextu nazývá svůj popis vybraných umělců "kódování". Samotný výběr umělců není příliš podrobně vysvětlen. V případě Viktora Pivovarova pravděpodobně hrají roli vztahy jak k Rusku, tak k ČR, tedy částečně podobná životní situace, jako u dětí, kterým je výuka adresována. Výběr Evy Kořátkové není vysvětlen. Interpretace děl těchto umělců by mohla být méně povrchní. Například v případě Pivovarova je vhodné upozornit děti na kunsthistorické citace (baroko, sovětská avantgarda, pravoslavné ikony), které se hojně objevují v jeho obrazech. Případně by děti mohly hledat takové reference s pomocí pedagoga. Vybraná výstava Evy Kořátkové pracuje s různými médii (instalace, performance) a to by mohlo být více zohledněno ve vyučovací jednotce. Kromě toho téma bolesti, vyloučení, šikany je zcela zásadní pro vybranou výstavu, a i přes obtížnost vhodně přednést tato témata dětem, je chybou je zcela vynechat.

Správnost citace a odkazů na literaturu

Citace a odkazy jsou správně používány.

Grafické, formální a jazykové zpracování

Po formální stránce je práce zpracována dobře.

Otázky

Proč jste se rozhodla použít příklad tvorby Evy Kořátkové pro Vámi připravovanou vyučovací jednotku?

V práci zmiňujete ruskou národnost a ruskou kulturu. Jak byste určovala ruskou národnost a kulturu zvláště v kontextu dětí mladšího školního věku?

Jak byste ve Vaší vyučovací hodině seznámila žáky s konceptuálním charakterem tvorby Viktora Pivovarova - jak byste jeho konceptuální umění charakterizovala?

PEDAGOGICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Doporučení/nedoporučení k obhajobě

Doporučuji práci k obhajobě.

Datum 05.08.2023

Podpis